

Geofuture 2020

Door Jesse Juffer, Saranda Haxhijaj, Anne Kompier, Lennon Wiarda en Tamara Tromp.

Inhoudsopgave:

Voorwoord	3
Mogelijkheden in Noordwijk	4
Tiny Forests, wat is dat?	5
Tiny Forests, waar?	7
Tiny Forests, hoe?	9
Conclusie	12
Evaluatie	12
Bronnen	13

Voorwoord

De gemeente is gestart met het traject 'Samen maken we een visie voor Noordwijk, samen maken we de toekomst'. Naar aanleiding van dit traject hebben wij gebrainstormd en onderzoek gedaan naar en over het probleem; 'Wat moeten we doen tegen klimaatverandering in het belang van Noordwijk en daarbij nog steeds dezelfde -- behouden als voorheen?'

Er zijn essentiële vragen gesteld. Zoals, welke invloed zal de klimaatverandering hebben op de economie van Noordwijk? Maar ook, welk effect zal klimaatverandering hebben op onze omgeving? Zowel vanuit de positieve als de negatieve zienswijze. Hieruit hebben wij onze visie opgemaakt:

Onze visie voor Noordwijk is om ervoor te zorgen dat Noordwijk bestendig wordt tegen de opkomende veranderingen in de wereld met betrekking tot klimaat en ervoor te zorgen dat Noordwijk groener wordt en kan bijdragen aan het verminderen van het klimaatprobleem. Wij geloven ook dat hierdoor de positie en het imago van Noordwijk worden verbeterd.

Mogelijkheden in Noordwijk

Onze wereld wordt met de dag meer onzeker. Klimaatverandering is een actueel probleem dat elke dag wordt bevorderd dankzij de toenemende uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂. Het is belangrijk voor de toekomst dat er zo veel mogelijk gedaan wordt om klimaatverandering tegen te gaan. Noordwijk kan ook helpen, al is de invloed zo klein. Klimaatverandering is een wereldwijd probleem, maar dat moet ons niet tegenhouden om er iets aan proberen te doen op het relatief kleine niveau van de gemeente. Aan zo'n groot probleem als de klimaatverandering moeten we namelijk op alle schaalniveaus werken: dus ook op het niveau van de gemeente.

Het tegengaan van Klimaatverandering

De gemeente Noordwijk zou kunnen helpen met het verminderen van de CO₂-uitstoot. Een voorbeeld van invloed die de gemeente Noordwijk zou kunnen hebben is het gebruiken van duurzame energie, dit kan met behulp van verschillende reactoren die op een groene manier energie opwekken. Voorbeelden hiervan zijn zonnepanelen, windmolens, windwakkels, kernreactoren, watermolens en water purifiers. Naast het tegengaan van klimaatverandering kunnen we ook inzetten op klimaat-gereedheid.

Klimaat-Gereedheid in Noordwijk

Klimaat-gereedheid houdt in dat iets bestendig gemaakt is tegen de gevolgen dat klimaatverandering zou kunnen hebben op de omgeving. Noordwijk zou als gemeente kunnen profiteren van het bestendigen van de gemeente.

Tiny Forests

Wij hebben als groepje meerdere opties onderzocht. We hebben ervoor gekozen om ons niet te focussen op alternatieve energievormen, maar op bos: ook een heel belangrijke speler in de strijd tegen de klimaatverandering. We zijn uiteindelijk op Tiny Forests gekomen. Tiny Forests zijn kleine en dichtgepakte bossen die ongeveer zo groot zijn als een tennisveld. Ze bevorderen de biodiversiteit, grondwaterberging, verminderen luchtvervuiling in hun directe omgeving en nemen CO₂ op. Wij zien dit als een zeer positieve actie die gemeente Noordwijk zou kunnen nemen om zowel de klimaatverandering tegen te gaan als de klimaat-gereedheid in Noordwijk te verbeteren. Er bestaat in de provincie zuid holland ook een subsidie voor het aanleggen van Tiny forests, en er zijn al meerdere gemeentes en steden die Tiny Forests hebben aangelegd in hun centra zoals Amsterdam, Leiden, Den Haag et cetera.

Tiny Forests, wat is dat?

Het concept

Tiny Forests zijn kleine bossen ter grootte van ongeveer een tennisbaan. Het is een prettige plek voor allerlei dieren, maar ook mensen. In Noordwijk streven wij om (minimaal) 3 Tiny Forests aan te leggen.

Voordelen

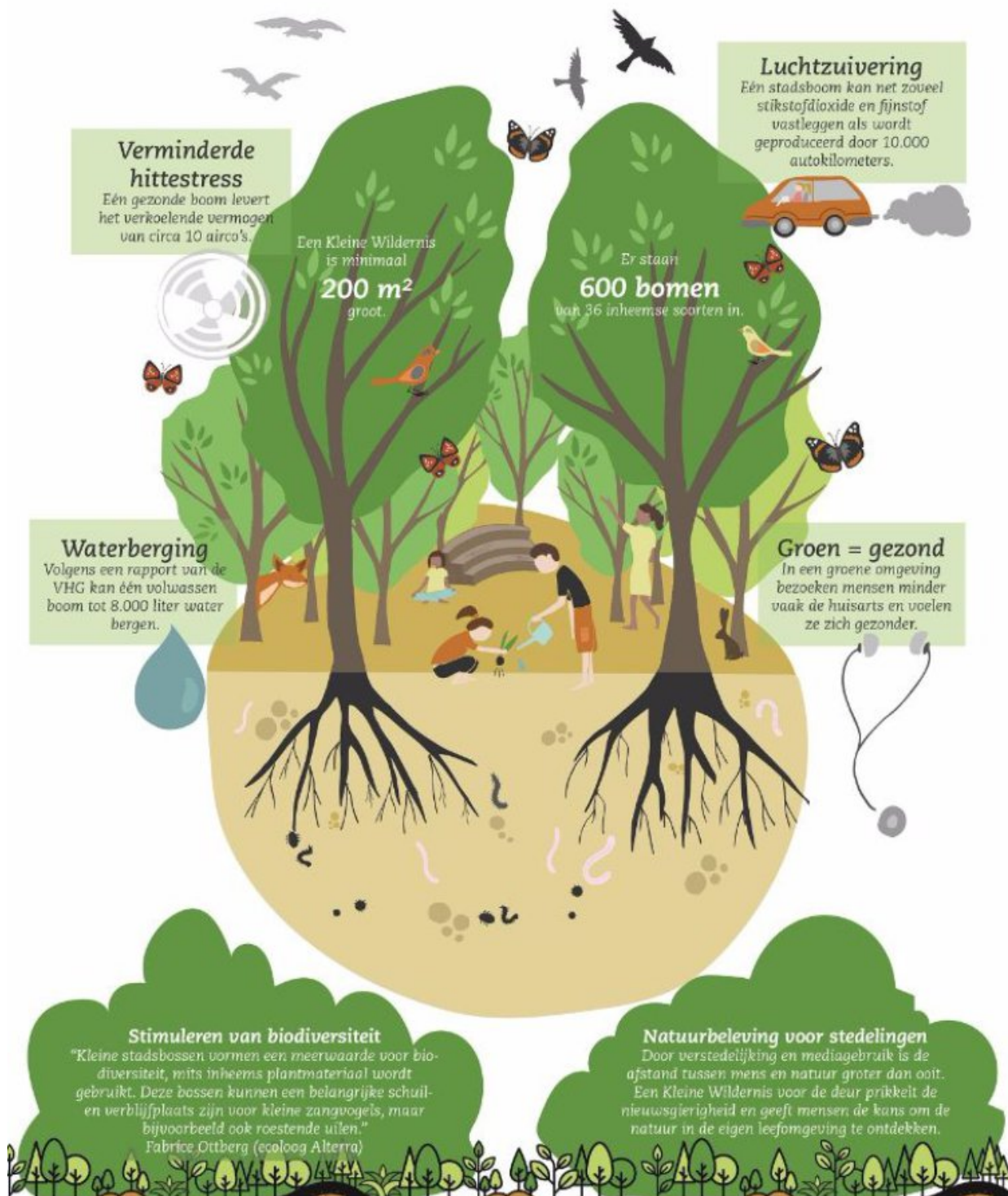
De vele voordelen maken Tiny Forests erg aantrekkelijk.

- Hittestress kan voor veel problemen zorgen bij mens en dier. Volgens de directeur van het KNMI is het zelfs "de meest bedreigende van alle klimaatextremen". De beplanting van de Tiny Forests gaat hittestress tegen. Ten

eerste gaat het de klimaatverandering tegen omdat bomen CO₂ opnemen.

Daarnaast warmt natuur minder snel op dan steen.

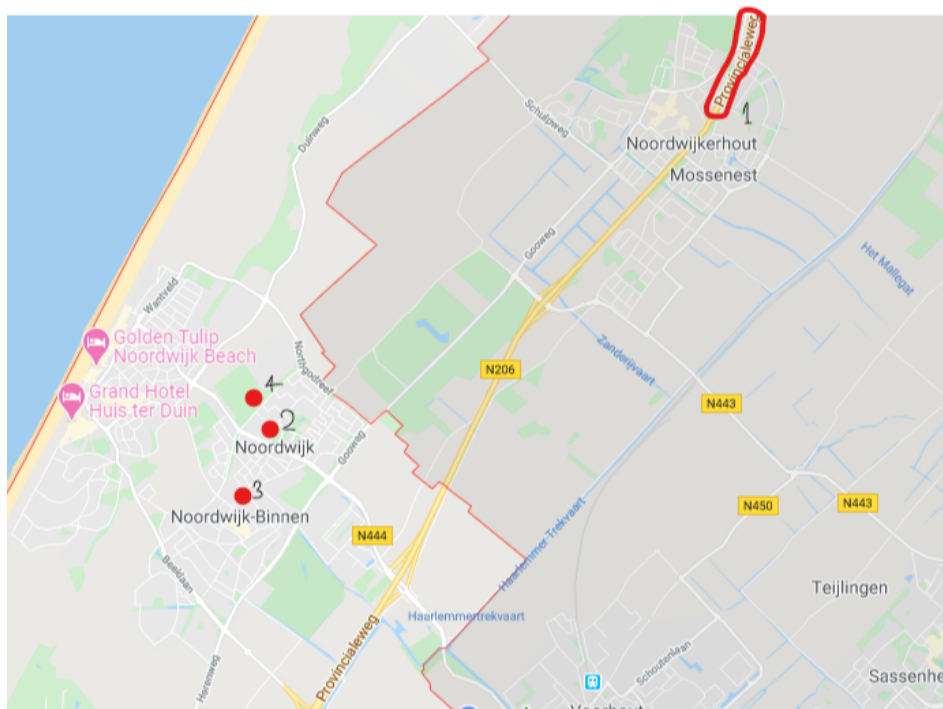
- Tiny Forests stimuleren de biodiversiteit. Doordat elk Tiny Forest bestaat uit veel verschillende boomsoorten wordt dit mogelijk gemaakt. Er ontstaan veel rijke en verschillende ecosystemen.
- De aanleg van Tiny Forests gaat verstening tegen. Dit is niet alleen mooi voor het oog, maar ook erg praktisch. Wateroverlast wordt tegengegaan: de waterbergingscapaciteit wordt verhoogd en zorgt ervoor dat neerslag niet meteen in het riool terechtkomt.
- De Tiny Forests verbeteren de luchtkwaliteit.
- Nu de bevolking toeneemt en er steeds meer wordt bebouwd is er steeds minder ruimte voor de natuur. De scheiding tussen mens en natuur wordt door verstedelijking in rap tempo groter. Tiny Forests gaan dit tegen, en brengt de natuurbeleving dichterbij. Het zijn bossen die niet veel ruimte innemen, maar toch een verschil kunnen maken in een bebouwd dorp of bebouwde stad.
- Doordat een Tiny Forest naar verhouding een kleinschalig bos is, is het onderhoud ervan makkelijker en goedkoper dan bij normale bossen.
- Er is een subsidie wat betreft de Tiny Forests. De IVN Natuureducatie maakt dit mogelijk door een bijdrage van provincie Zuid-Holland.
- Tot slot heeft een bos een positieve werking op onze gezondheid. Bossen geeft men de gelegenheid tot recreatie. Het gaat stress tegen en helpt ons ontspannen. Een Tiny Forests prikkelt de nieuwsgierigheid en helpt ons nieuwe dingen ontdekken. Het geeft ons de kans nieuwe dingen te leren. Een Tiny Forest heeft ook een buitenlokaal waar kinderen les kunnen krijgen.

Tiny Forests, waar?

Het leuke aan dit project is dat het in principe op bijna elke plek mogelijk is om een Tiny Forest te beginnen. Je kunt namelijk al een Tiny Forest planten op een oppervlakte van 200 vierkante meter.

Toen wij als groep gingen zoeken naar plekken in Noordwijk en omgeving waarvan wij zeiden dat ze geschikt waren voor een Tiny Forest kwamen wij al snel een heel aantal leuke plekjes tegen. Een aantal van die locaties zijn (zie onderstaande plattegrond): langs de provinciale weg van Noordwijk naar Noordwijkerhout (1), bij de Adriaan Mouriszweg straat is er een groot grasveld wat eerst voor geitjes en konijnen gebruikt werd, maar nu is er niks (2). Dit is voor de Lidl. Ook achter de Action (bij de Raadhuisstraat) is een grasveld, hier is al een klein wandel paadje voor mensen die met hun hond lopen maar er staan nog geen bomen (3). Het laatste wat wij in gedachten hadden was dat wij het binnenplein van onze eigen school (4) willen omtoveren tot een Tiny Forest. Voor dit laatste idee hebben we al een kleine eerste stap gezet. Wij hebben namelijk een aantal tegels van het schoolplein er uit gehaald en er in de plaats van de tegels hebben we narcisbollen geplant.

2

3

4

Uiteraard zijn er gebieden die niet zomaar gebruikt kunnen worden omdat ze het eigendom zijn van iemand. Wij wilden hier nog contact over opnemen met de gemeente, maar door de Corona-maatregelen is dit niet meer gelukt. Uit onze voorbeelden, nog maar een kleine greep uit de mogelijkheden, blijkt echter wel dat er veel mogelijke plekken zijn om Tiny Forests te plaatsen.

Tiny Forests, hoe?

De kosten

Tiny Forest-project IVN

De provincie Zuid-Holland biedt een bijdrage aan voor Tiny Forests. Hiermee kunnen er 16 partnergemeenten aansluiten bij het Tiny Forest-project van het IVN (Instituut voor Natuureducatie). Deze partnergemeentes worden geselecteerd in de periode van januari 2020 tot en met begin 2021. Noordwijk kan een van de partnergemeentes worden!

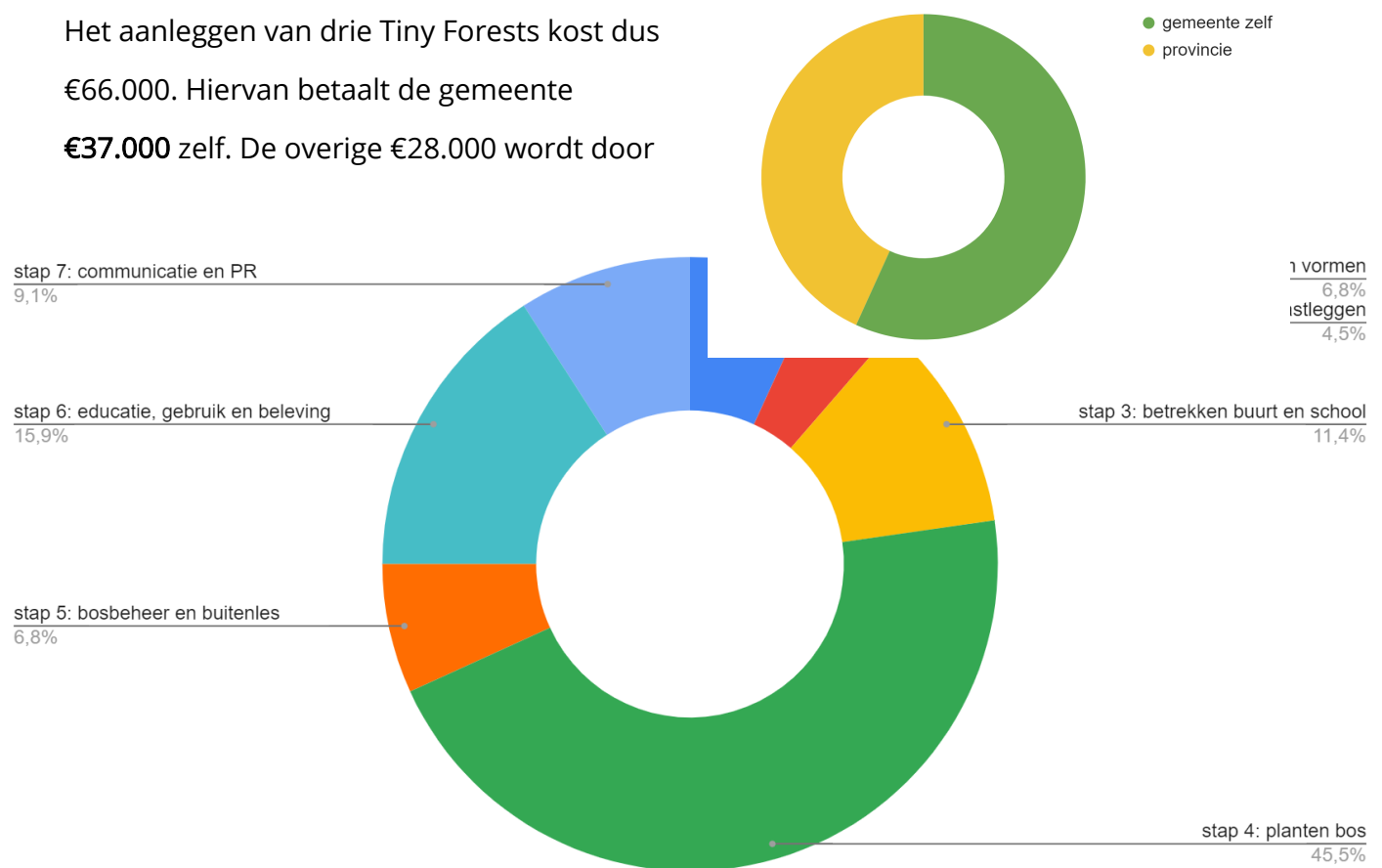
Een partnergemeente legt minimaal drie Tiny Forests in zijn gemeente aan in 2020 tot 2022.

We hebben contact opgenomen met het IVN over de kosten.

In totaal kost het proces van de aanleg van een Tiny Forest €22.000.

In onderstaand diagram is te zien waar dit geld voor wordt gebruikt.

Het aanleggen van drie Tiny Forests kost dus €66.000. Hiervan betaalt de gemeente **€37.000** zelf. De overige €28.000 wordt door

het IVN betaalt vanuit de subsidie van de provincie Zuid-Holland.

Meer Tiny Forests

De drie Tiny Forests die zouden worden aangelegd in samenwerking met het IVN en met subsidie van de provincie Zuid-Holland vormen een mooi begin. Daarna zouden wij echter meer Tiny Forests in de gemeente Noordwijk willen aanleggen. Daarvoor kunnen we dan waarschijnlijk niet meer rekenen op subsidie vanuit provincie Zuid-Holland.

Deze Tiny Forests zullen voor Noordwijk dus ongeveer €22.000 per stuk kosten, aangezien de kosten dan volledig voor de gemeente zijn.

Wij verwachten dat dit bedrag geen probleem zal zijn. De eerste drie Tiny Forests kosten de gemeente namelijk minder en deze kunnen dan al laten zien wat voor meerwaarde Tiny Forests voor de gemeente hebben. Met de eerste drie Tiny Forests kan ook goed bekeken worden hoe soepel het proces van aanleg verloopt. Als de eerste Tiny Forests een succes zijn - en wij verwachten van wel - dan kunnen er meer worden aangelegd.

Onderhoud

Er zijn verschillende mogelijkheden voor onderhoud van de Tiny Forests. Wij zien hierbij dat het onderhoud geen horde vormt, maar juist een prachtige mogelijkheid voor natuureducatie en om mensen dichterbij elkaar te brengen.

Tiny Rangers

Vanuit het IVN is er een Tiny Rangers lesprogramma. Basisscholen en kinderopvangcentra in partnergemeentes van het IVN kunnen zich daarvoor aanmelden en krijgen dan vanuit het IVN hulp bij het invoeren van Tiny Forest educatie. Voor de scholen zijn er geen kosten aan verbonden, behalve dat de school een Tiny Forest lesbox moet aanschaffen met de materialen die nodig zijn.

De Tiny Rangers zijn kinderboswachters. Ze doen onderzoekjes in het bos en leren zo over de natuur, ze vertellen anderen over het bos en ze voeren de kleine onderhoudstaken uit. De eerste groep Tiny Rangers die een Tiny Forest beheert, plant het bos ook zelf met de klas.

Door middel van Tiny Rangers worden er dus twee vliegen in één

klap geslagen: kinderen leren midden in de natuur over de natuur, met als doel dat ze liefde voor de natuur ontwikkelen, én de Tiny Forests worden onderhouden.

Foto: Jessica de Lepper

Wij zien mogelijkheden om het concept van de Tiny Rangers uit te breiden naar de middelbare school. We denken hierbij aan bijvoorbeeld de eerste en tweede klas. Het

werken in de Tiny Forests zou kunnen aansluiten op de biologielessen. Als het niet in het lesprogramma zou passen, zou het ook een vrijwillige schoolactiviteit kunnen zijn, zoals je nu bijvoorbeeld op middelbare scholen vrijwillig kunt leren modelleren of kunt meedoen aan een Legowedstrijd.

Vrijwilligers in de buurt

Een andere manier van onderhouden is door middel van vrijwilligers in de buurt. Het IVN ondersteunt ook bij de werving van vrijwilligers.

Als mensen uit de buurt helpen bij het onderhouden van de Tiny Forests, kan dit de buurt verbinden. Jong en oud helpt mee.

Er zijn bijvoorbeeld veel wijken met een wijkvereniging. Wij zien daar mogelijkheden om vanuit de wijkvereniging Tiny Forest-werkdagen te organiseren.

Wij zien de Tiny Forests ook als een mogelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, die een uitkering ontvangen, op vrijwillige basis een maatschappelijke tegenprestatie te laten verrichten.

Dit idee hebben wij gebaseerd op een plan van de WRR (de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, een adviesorgaan) om basisbanen te introduceren voor mensen die moeilijk aan het werk komen. Verschillende gemeenten experimenteren hier al mee. De bedoeling is dat mensen die lang werkloos zijn, een gesubsidieerde baan krijgen, waarbij ze goed begeleid worden door hun werkgever en een persoonlijke begeleider van de gemeente. Deze banen bestaan uit aanvullende taken waar organisaties normaal geen geld voor hebben of die anders niet of niet goed genoeg worden uitgevoerd. Door middel van deze basisbaan kunnen ze meedoen in de maatschappij en hopelijk doorstromen naar een normale baan. Dit is goed voor de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, aangezien werken het welzijn verhoogt. Het is immers fijner om iets nuttigs te doen dan om thuis te zitten.

Wij hebben niet de illusie dat de Tiny Forests genoeg onderhoudswerk bieden om er volwaardige basisbanen mee te creëren. Het feit dat werken het welzijn verhoogt, hebben wij echter verwerkt in het plan dat uitkeringsgerechtigden taken kunnen

uitvoeren in de Tiny Forests. Op deze manier kunnen ze nog steeds iets bijdragen aan de maatschappij, waardoor ze hopelijk gelukkiger zijn.

Uiteraard is het niet onze bedoeling om de uitkeringsgerechtigden te “parkeren” in de Tiny Forests. Er moet nog steeds geprobeerd worden om hen aan een baan te helpen, met de nodige persoonlijke begeleiding. Alleen in de tijd dat ze deze baan nog niet hebben, kunnen ze (op vrijwillige basis), door de Tiny Forests nog wel iets om handen hebben. Wat we niet in gedachten hebben, is dat uitkeringsgerechtigden *verplicht* in de Tiny Forests moeten werken. Volgens Monique Kremer, hoogleraar actief burgerschap en projectcoördinator van het onderzoek naar basisbanen, werkt verplichten namelijk juist contraproductief als je ver van de arbeidsmarkt afstaat. Daarom is een verplichte tegenprestatie voor bijstandsgerechtigden niet de oplossing. Het is beter om deze mensen door middel van persoonlijke begeleiding aan een baan te helpen. Er zouden ook basisbanen in Noordwijk geïntroduceerd kunnen worden. Echter, mocht er in dit persoonlijke begeleidingstraject toch onverhoopt nog niet meteen een baan gevonden worden, kan de persoonlijke begeleider wijzen op de mogelijkheden van taken uitvoeren in de Tiny Forests.

De gemeente

Soms zullen er echt grote taken uitgevoerd moeten worden in de Tiny Forests - denk aan het omhakken van een grote boom als die gevaarlijk is omdat hij om dreigt te vallen. Dan zal dit moeten gebeuren door gemeentelijke plantsoenmedewerkers. Echter, het overgrote deel van het onderhoud kan, zoals eerder besproken, plaatsvinden door Tiny Rangers en vrijwilligers.

Conclusie

Wij denken dat de Tiny Forests een realistisch plan is om uit te werken in Noordwijk. Het zal zeker wat bijdragen aan een beter milieu, een leukere sfeer, en ook een beter imago in Noordwijk.

Evaluatie

In het verloop van dit project was niet iedereen in de groep het eens met elkaars ideeën en waren er veel discussies. We botsten vaak, maar dit zorgde wel voor ideeën die erg uitgewerkt waren; en zo konden we verder gaan. Uiteindelijk zijn we uitgekomen op een goed idee; iedereen is tevreden over de uitkomst van het project en ook enthousiast om dit plan werkelijkheid te kunnen maken.

Bronnen

<https://www.ivn.nl/>

Weer het gevoel dat je meetelt, dankzij een basisbaan - artikel uit de Volkskrant van 15 januari 2020, door Ciska Schippers

<https://www.klimaatadaptatiebrabant.nl/k/n442/news/view/2849/2025/wat-is-hittestress.html>

<https://www.bomenenmensen.nl/wp-content/uploads/2018/09/21-redenen-waarom-bossen-belangrijk-zijn-sep-18-1.pdf>

<https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/Environmental-Research/Dossiers/5-Weetjes-over-Hitte-in-de-stad.htm>

Google Maps